

Crna Gora

Ministarstvo vanjskih poslova

Generalni direktorat za multilateralne i međunarodnopravne poslove

Adresa: Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 416 337
fax: +382 20 225 702
www.mvp.gov.me

Br.

Podgorica, 06. maj 2022.

**INFORMACIJA O PRIPREMI PREDSEDAVANJA CRNE GORE PROCESU
SARADNJE U JUGOISTOČNOJ EVROPI (SEECP)
U PERIODU JUL 2022 - JUN 2023.**

Regionalna saradnja i dobrosusjedski odnosi jedan su od nosećih stubova vanjske politike Crne Gore, koji predstavlja preduslov i podsticaj za postizanje i naših ostalih vanjskopolitičkih ciljeva, članstva u Evropskoj uniji i nastavka afirmacije Crne Gore kao vrijedne i kredibilne saveznice u NATO-u. Crna Gora se u kontinuitetu potvrđuje kao važan činilac i promoter učvršćivanja regionalnih veza, kako kroz bilateralnu saradnju sa susjednim i drugim državama regiona, tako i kroz aktivno učešće u preko trideset regionalnih inicijativa i organizacija. Crna Gora bi trebalo da predsjedava Procesu saradnje u jugoistočnoj Evropi (SEECP) u periodu od jula 2022. do juna 2023. godine. Jednogodišnje predsjedavanje SEECP-u smjenjuje se na principu rotacije među državama učesnicama inicijative, a aktuelna predsjedavajuća, do kraja juna 2022. je Republika Grčka.

Informacija o Procesu saradnje u jugoistočnoj Evropi (SEECP)

Proces saradnje u jugoistočnoj Evropi (SEECP) je regionalni okvir saradnje osnovan juna 1996. godine, sa ciljem promovisanja i jačanja dobrosusjedskih odnosa između zemalja jugoistočne Evrope. Učesnice SEECP-a su: Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Crna Gora, Grčka, Hrvatska, Kosovo, Moldavija, Rumunija, Sjeverna Makedonija, Slovenija, Srbija i Turska. Crna Gora je postala učesnica inicijative 11. maja 2007.

Najznačajniji dokument SEECP-a je Povelja o dobrosusjedskim odnosima, stabilnosti, bezbjednosti i saradnji u jugoistočnoj Evropi. Kako je definisano Poveljom, primarni cilj SEECP-a je jačanje dobrosusjedskih odnosa među državama regiona, putem saradnje u oblastima bezbjednosti i stabilnosti, ekonomije, pravosuđa i unutrašnjih poslova, borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala i promovisanja društvene i kulturne saradnje.

Savjet za regionalnu saradnju (Regional Cooperation Council - RCC) je izvršno tijelo SEECP-a nastalo transformacijom Pakta stabilnosti za jugoistočnu Evropu, sa sjedištem u Sarajevu. RCC usmjerava svoje aktivnosti na ekonomski i društveni razvoj, infrastrukturu i energetiku, pravosuđe i unutrašnje poslove, bezbjednosnu saradnju, izgradnju ljudskih kapaciteta i parlamentarnu saradnju, prenoseći političku opredijeljenost sadržanu u Povelji u konkretne programe i projekte saradnje.

Crna Gora je predsjedavala SEECP-u od juna 2010. do juna 2011. Tokom jednogodišnjeg predsjedavanja održana su 23 sastanka na različitim nivoima: šest sastanaka na ministarskom nivou, tri sastanka na nivou generalnih direktora, dva na ekspertskom nivou, četiri sastanka političkih direktora, četiri Koordinaciona sastanka SEECP Trojke, RCC i Evropske komisije, kao i tri sastanka u okviru parlamentarne dimenzije. Tokom crnogorskog predsjedavanja 2011. započeta je reforma SEECP-a, a finalizovana je u februaru 2014, kada je osnovana Ad hoc Radna grupa koja se bavi jačanjem regionalnog dijaloga u SEECP-u u cilju njegove veće efikasnosti i projektno orijentisane saradnje.

Parlamentarna dimenzija SEECP-a svoje aktivnosti sprovodi kroz sastanke u okviru Parlamentarne skupštine SEECP-a koja je inaugurisana u maju 2014. u Bukureštu. Stalnu delegaciju Skupštine Crne Gore pri Parlamentarnoj skupštini SEECP-a čini pet članova i nacionalni parlamentarni koordinator, dok je šef stalne delegacije predsjednik Skupštine Crne Gore. Plenarno zasijedanje održava se jednom godišnje u zemlji predsjedavajućoj SEECP-u. Sastanci tri opšta odbora održavaju se, takođe, jednom godišnje, u zemlji iz koje dolazi predsjednik opšteg odbora.

Predsjedavanje Crne Gore Procesu saradnje u jugoistočnoj Evropi

jul 2022-jun 2023.

Predsjedavanje SEECP-u prilika je za dalju afirmaciju Crne Gore kao zagovornika i važnog aktera u jačanju regionalnih odnosa i saradnje. Predsjedavajuća zemlja definiše prioritete i aktivnosti predsjedavanja i odgovorna je za njihovu implementaciju, koordinaciju i uspjeh. To je mogućnost da se dobije veća vidljivost naših nastojanja da, sagledavajući zajedničke izazove kroz regionalnu optiku, dolazimo do boljih i efikasnijih rješenja za razvoj naših društava. Predsjedavanje treba dodatno da podstakne i napredak na putu evropske integracije, kroz stavljanje u fokus tema značajnih za našu i evropsku agendu zapadnog Balkana i kroz blisku saradnju sa učesnicama SEECP-a koje su članice EU, što će biti još jedna potvrda naše privrženosti unapređenju dobrosusjedskih odnosa i regionalne saradnje, koji su u posljednjem Izveštaju o napretku Evropske komisije označeni kao „suštinski dio procesa evropske integracije Crne Gore“.

Predsjedavanje podrazumijeva organizaciju više sastanaka na političkom i ekspertskom nivou. Ministarstvo vanjskih poslova, kao koordinator aktivnosti, u obavezi je da organizuje sastanke ministara vanjskih poslova, političkih direktora,

generalnih direktora za evropske poslove, Trojke SEECp-a, RCC-ja i Evropske komisije, kao i da asistira u organizovanju samita predsjednika država i vlada, koji je, uobičajeno, završni događaj predsjedavanja. Resorna ministarstva i druge institucije u obavezi su da u okviru svojih portfelja i nadležnosti organizuju sastanke / konferencije / okrugle stolove / radionice, na političkom i/ili ekspertskom nivou, u skladu sa definisanim prioritetima i planom predsjedavanja. Skupština Crne Gore u obavezi je da organizuje plenarno zasjedanje Parlamentarne skupštine SEECp-a i nadležna je za sastanke opštih odbora.

Prioriteti predsjedavanja

Ministarstvo vanjskih poslova predlaže prioritete predsjedavanja, koji treba da budu smjernice za definisanje konkretnih aktivnosti od strane nadležnih institucija. Pored ključnih ciljeva utvrđenih u Povelji SEECp – jačanje političke i bezbjednosne saradnje, podsticanje ekonomske saradnje i šira saradnja u oblastima ljudske dimenzije, demokratije, pravde i borbe protiv ilegalnih aktivnosti – MVP se u predlogu prioriteta rukovodilo preporukama iz posljednjeg Izvještaja Evropske komisije za Crnu Goru, ključnim ciljevima crnogorskog članstva u Savjetu za ljudska prava 2022-2024, ekspozom predsjednika 43. vlade Crne Gore, značajem održanja kontinuiteta sa prioritetima dva prethodna predsjedavanja SEECp-u, Atine i Ankare, kao i potrebom preveniranja i adresiranja potencijalnih bezbjednosnih, ekonomskih, humanitarnih i drugih posljedica rata u Ukrajini.

U tom smislu, Ministarstvo vanjskih poslova formulisalo je sljedeće prioritete, odnosno šire oblasti u okviru kojih nadležni resori treba da predlože konkretne teme, aktivnosti, okvirni termin za njihovo održavanje i nivo učešća:

- 1. Jačanje bezbjednosne saradnje**, sa akcentom na borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, kao i na borbi protiv trgovine ljudima, naročito u kontekstu novih prijetnji povezanih sa ratom u Ukrajini.
- 2. Zaštita ljudskih prava**, uz stavljanje fokusa na **a)** položaj žena i dostizanje rodne ravnopravnosti, kroz borbu protiv rodno zasnovanog nasilja i femicida, pristup pravdi za žene i djevojčice, ekonomsko osnaživanje žena i povećanje participacije žena u javnom i političkom životu i **b)** zaštitu prava i poboljšanje položaja LGBTIQ osoba, Roma i Egipćana i drugih ranjivih grupa.
- 3. Vladavina prava i osnaživanje demokratskih institucija** kroz **a)** snaženje nezavisnosti institucija i ljudskog kapitala, principa odgovornosti, profesionalnosti i meritokratije u javnoj upravi, kao i kroz **b)** zaštitu i jačanje medijskih sloboda i nezavisnosti medija, te blisku saradnju institucija sa organizacijama civilnog društva.
- 4. Unapređenje ekonomske saradnje i infrastrukturne povezanosti** i integracija sa regionalnim i EU tržištima, kroz mjere rane integracije, razvoj Zajedničkog regionalnog tržišta, podsticanje konkurentnosti i inkluzivni rast, kao i jačanje trgovinske razmjene, predupređivanje poremećaja u lancima snabdijevanja i obezbjeđivanje energetske sigurnosti kroz diversifikaciju i ulaganja u nove, održive izvore.

5. **Zelena tranzicija**, uz posvećivanje posebne pažnje pitanjima upravljanja otpadom, kvaliteta vode i vazduha, održivog razvoja, održivog i odgovornog korišćenja prirodnih resursa i zaštite životne sredine, kao i senzibilizaciji mladih na ove teme kroz obrazovne sisteme i programe.
6. **Dalje ublažavanje i prevazilaženje zdravstvenih, ekonomskih i drugih posljedica pandemije COVID-19**, uz pripremu mjera za suočavanje sa mogućim novim talasom infekcije i novim sojevima virusa, kao i utvrđivanje mehanizama i strategija za izgradnju veće otpornosti i efikasnijeg odgovora država regiona na buduće zdravstvene krize.
7. **Evropska integracija država aspiranata iz regiona jugoistočne Evrope**: iako svi prethodno navedeni prioriteti upućuju na najvažnija pitanja iz evropske agende Crne Gore i država zapadnog Balkana, evropska integracija izdvojena je kao prioritarna oblast, imajući u vidu značaj podrške učesnica SEECP-a koje su članice EU, posebno u dijelu prenosa najboljih praksi i iskustava u reformskim procesima na integracionom putu. Geografski prostor koji dijelimo i zajednički izazovi sa kojima se suočavamo čine EU države iz jugoistočne Evrope važnim promoterima naše evropske perspektive, koji u kontinuitetu pokazuju razumijevanje i senzibilitet za potrebu zaokruživanja projekta ujedinjene Evrope skorim članstvom država zapadnog Balkana. Sa druge strane, kada to nije slučaj, SEECP predstavlja regionalni forum koji je najpozvaniji da kroz dijalog pronalazi rješenja za otvorena pitanja unutar regiona. Tokom crnogorskog predsjedavanja, stoga, treba promovisati mehanizme postizanja dogovora kroz format SEECP-a i raditi na tome da EU učesnice SEECP-a u rješavanju bilateralnih pitanja sa nekom od zemalja aspiranata iz regiona ne posežu za blokiranjem njenog evropskog puta, prije nego što prethodno ne iscrpe sve druge mehanizme za prevazilaženje međudržavnih sporova koji su na raspolaganju.

Radna grupa za predsjedavanje Crne Gore SEECP-u i finansijska sredstva

U cilju pravovremene i koordinisane pripreme predsjedavanja, potrebno je da Vlada Crne Gore oformi Radnu grupu koja će, vodeći se prethodno navedenim prioritetima, definisati program i kalendar aktivnosti i sprovoditi ih tokom jednogodišnjeg trajanja predsjedavanja. Radom Radne grupe koordinira Ministarstvo vanjskih poslova, a čine je resori i institucije koje kandiduju aktivnosti za predsjedavanje.

Imajući u vidu da predsjedavanje podrazumijeva i izdvajanje finansijskih sredstava, potrebno je da nadležni resori blagovremeno zaokruže finansijsku projekciju za planirane aktivnosti.